

Monumentnummer*: 530423

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 25 november 2011
Kadaster deel/nr 82988/35

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Amsterdam Amsterdam Noord-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Amsterdam

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Amsterdam R 681

*Omschrijving***

Inleiding

SCHOOLGEBOUW voor tekenonderwijs uit 1890-1891 naar ontwerp van P.J.H. Cuypers. De school is gelegen in de zuidoostelijke hoek van de museumtuin en vormt een integraal onderdeel van het complex Rijksmuseum. Het gebouw had tot doel het kunst- en tekenonderwijs in Nederland op een hoger plan te tillen en is een uitvloeisel van de ideeën over het verheffen van kunst- en kunstnijverheidsonderwijs.

Omschrijving

Het SCHOOLGEBOUW heeft een T-vormige plattegrond en bestaat uit twee bouwlagen en een kelder onder een zadeldak. Dwars op het gebouw, in het midden, is als min of meer zelfstandige uitbouw een vleugel in de vorm van een kapel geplaatst, eveneens met twee bouwlagen onder een afzonderlijke kap. Het gebouw is opgetrokken in rode verblendsteen met decoratief gebruik van gele verblendsteen en natuurstenen onderdelen. Op de gevels zijn diverse tegeltableaus met spreuken aangebracht. De kopse kant van het gebouw aan de zijde van de Hobbemakade wordt gekenmerkt door een torenuitbouw. Onder het gebouw bevinden zich drijvende (oorspronkelijk geheime) reinwaterkelders ten behoeve van de Stelling van Amsterdam. Het interieur is sober gehouden. Nog aanwezig zijn onder andere paneeldeuren, onbeschilderd houten gewelf, en resten van de lambrisering. Een opvallende karakteristiek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

wordt gevormd door de constructie van het gebouw: gemetselde troggewelfjes met I-profielen in de kelders en zwaardere ijzeren I-profielen met daarop kinderbinten voor de lokalen. De I-profielen van de lokalen zijn aan het oog onttrokken door houten beplating en rusten op bewerkte consoles.

Als type is de tekenschool vergelijkbaar met het gangbare type schoolgebouw in deze periode: de klaslokalen aan één zijde van de lange gang en de toiletgroepen daartegenover. Er zijn wel verschillen die samenhangen met de aard van het tekenonderwijs. De bewuste oriëntatie van de klaslokalen op het noorden en de hoge vensters zijn daar voorbeelden van. De school is stilistisch en in uitgangspunten vergelijkbaar met het hoofdgebouw, geïnspireerd op de Hollandse renaissance en de late gotiek.

Waardering

Het schoolgebouw is

- van algemeen cultuurhistorisch belang omdat het een tastbaar manifest is van de opvattingen over educatie en museologie. Tevens van belang vanwege de opvattingen van het tekenonderwijs in de laatste decennia van de 19de eeuw.
- van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde als belangrijk onderdeel van het oeuvre van P.J.H. Cuypers.
- van algemeen belang vanwege de ensemblewaarde van museum, museumtuin, villa en schoolgebouw, ontworpen door P.J.H. Cuypers als Gesamtkunstwerk, welke nog gaaf en herkenbaar aanwezig is. Het schoolgebouw als onderdeel van het complex Rijksmuseum is tevens van algemeen belang vanwege de bijzondere beeldbepalende en stedenbouwkundige betekenis; gelegen aan de rand en in de middenas van het Museumplein.
- van algemeen belang vanwege de hoge mate van gaafheid en herkenbaarheid van de oorspronkelijke functie.
- van algemeen belang vanwege de zeldzaamheidswaarde: het is een integraal onderdeel van een Gesamtkunstwerk, een ensemble van de hand van één ontwerper met eenheid in stijl, detaillering, ouderdom, onderlinge betrokkenheid en functie.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Welzijn, kunst en cultuur

Functie

Museum

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument